

**X. ULUSLARARASI
YUNUS EMRE SEVGİ
BİLGİ ŞÖLENİ BİLDİRİLERİ
(06-08 MAYIS 2010)**

**Hazırlayan
Prof. Dr. Erdoğan BOZ**

ESKİŞEHİR, 2011

**“TÜRK ÂŞIK ŞİİRİ” KİTABINDA HALUK
KÖROĞLU’NUN
YORUMU İLE YUNUS EMRE**

Doç. Dr. Tamilla ABBASHANLI-ALİYEVA*

Her kese iyi bellidir ki, Rusya’daki bilim insanları her zaman Türk kültürüne büyük ilgi göstermiştir. Rus kültürü ile bağlı araştırmalar süzenli şekilde yapılmıştır. Rusya ‘da Büyük Sovyet Ansiklopedisi ve Dünya Edebiyatı kitabında Türk Edebiyatı Bölümü, Rusya Milli İlimler Akademi’sinde çok sayıda Türkoloji Enstitü’nün faaliyet göstermesi, ayrıca Türkoloji kütüphane, M.Y. Lomonosov adına Moskova Devlet Üniversitesinde Türkoloji Bölüm, bütün dünyaya yayılan “Türkoloji” dergi bunlara örnek ola bilir. Rus bilim insanları sadece Türkiye’de yaşayan Türklerin değil, dünyanın dört bir yerinde yaşayan Türklerin dilini, edebiyatını, örf-âdetini, etnografyasını, diyalektolojisini öğrenerek değerli eserler yazmış ve bu eserler dünyanın en ünlü kütüphanelerinde kendilerine yer bulmuş ve ilme yeni kadem basanların en fazla kullandıkları kitaplar içerisinde. Rus bilim insanları ülkelerinde bu sahanı da geliştirmek için Türk dilli ülkelerden ve bu saha ile uğraşan ünlü bilim insanlarını da Moskova’ya- Milli Bilimler Akademisine ve M.Y. Lomonosov adına Moskova Devlet Üniversitesine davet etmişler. Aynı zamanda Moskova Devlet Üniversitesinin filoloji bölümünde Doğu Dilleri (Türk Dili) bölümünden çok iyi okuyan mezunları da üniversitede araştırma görevlisi kadrosunda saklayarak gelecekte onların bilgi ve başarısından faydalanmışlar. Böyle başarılı mezunlardan biri de sonradan ismini Rusya ve dünya Türkoloji ilmine altın harflerle yazan bilim insanı Prof.Dr. Haluk Köroğlu idi. Bu gün hak dünyasında olan Haluk Köroğlu’nun dünya Türkoloji ilmine verdiği değerler eserlerin sayı binlercedir. Büyük üstadı yakından tanıyalım. Bize üstadı yakından tanımak şansını veren, Azerbaycan’dan Haluk Bey hakkında yazı gönderen

---

* Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü,
Öğretim Üyesi

Azerbaycan'ın tanınmış bilim insanı Prof. Dr.V. Sultanlıya teşekkür ve minnettarlığımızı da bildiririz (1).

“Haluk Köroğlu 1919 yılında Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat kentinde doğmuştur. Haluk Bey aslen Güney Azerbaycanlıdır. O, Aşkabat'ta Fars temayüllü okulda okumuş ve erken yaşta Doğu halklarının dillerini öğrenmesi bu halkların tarihine ve edebiyatına merak uyanmasına neden olmuştur. O, Tıp eğitimi alsa da hekim olarak çalışmamış, yeniden M.Y. Lomonosov adına MDU-un Doğu Dilleri ihtisasına yönelmiştir. Üniversiteden mezun olan Haluk Köroğlu Türk ve Doğu Halklarının dili, edebiyatı, kültürü ile bağlı araştırmalara başlamıştır. O, araştırmalarla beraber 1947 yılından itibaren Orta Asya'nın değişik Türk Cumhuriyetlerini gezerek üniversitelerde dersler vermiştir. Bütün bunlar sonradan ciddi araştırmalar yapmasına zemin oluşturmuştur” (2)

Haluk Köroğlu 1958–1971 yıllarında Moskova'da Sovyet Ansiklopedisinin Edebiyat Bölümüne Başkanlık etmiştir. Büyük Sovyet Ansiklopedisine dâhil edilen Doğu, o cümleden, Türk Halklarının folkloru, edebiyatı, kültürü ile birçok makale ona aittir. Onun eserlerine örnek olarak bunları göstermek olur: “Fars dilinde atasözleri”, “Oğuz kahramanlık destanı”, “Orta Asya, İran ve Azerbaycan Halkları Destanlarının karşılıklı Alakası”, “Oğuz Kahramanlık Destanı Hakkında Yeni Malumatlar”, “Tepegöz ve Polifem”, “Türkmen Halkının Destan Eposu”, “Türkmen Edebiyatı”, “Özbek Edebiyatı”, “Şahsenem ve Garip”, “Azerbaycan Kahramanlık Eposu” vs. göstermek olur.

H.Köroğlu'nun 1976 yılında Moskova'da yayımlanmış “Oğuz Kahramanlık Destanı” araştırması “Kitabi-Dede Korkut” destanı ile ilgili birçok tartışmalı konulara açıklık getirmiştir. Bu kitap 1999 yılında “Kitabi-Dede Korkut” destanının 13000. yıl kutlamaları münasebetiyle Azerbaycan Türkçesinde yayımlanmıştır. Doğu ve Batı folklorunun derinden bilen Azerbaycan halk edebiyatının sınırlı bir çerçevede değil, mensup olduğu Türk halkları edebiyatı ışığında değerlendirerek ayrı ayrı halkların folklor eserleri arasındaki mukayeseler, tahliller ve kıyaslamalar kurarak folklor araştırmacılığı tarihinde Azerbaycan halk edebiyatının yerini, konumunu belirleye

bilmiştir. Onun araştırmaları sadece Azerbaycan ve Rusya'da değil, aynı zamanda Orta Asya Cumhuriyetlerinde, İnan, Türkiye ve Avrupa ülkelerinde yayımlanmıştır. Haluk Koroğlu muhtelif halklara ve milletlere mensup olan çok sayıda bilim adamının Moskova Üniversitesinde Türkoloji Merkezinde oluşturulmasında ciddi gayret ve dikkat çeken bir faaliyet göstermiştir.

Prof.Dr. Haluk Koroğlu'nun yaratıcılığında Anadolu kültürünün de özel yeri vardır. O, daima Anadolu'nun folklorundan başlamış çağdaş edebiyatı üzere araştırmalar yapmıştır. Bu araştırmalar içinde Türkiye aşık şiirinin, özellikle, Yunus Emre'nin özel yeri vardır. Haluk Beyin 1983 yılında Moskova kentinde 1983 yılında yayımladığı "Türk Aşık Şiiri" kitabı buna örnektir. Kitap "Bedii Edebiyat" ("Xudojestvennaya literatura"-neşriyatın Rusça ismi böyledir) tarafından basılmış, kitabı hazırlayan, "Ön söz"ünü ve şerhlerini yazan Prof.Dr. Haluk Koroğlu'dur(3). Kitaptaki şiirler önce harfi tercüme olunmuş, sonra Rus şairleri tarafından çevrilmiştir. Kitaba Yunus Emre, Kaygusuz Abdal, Pir Sultan Abdal, Karacaoglan, Aşık Ömer, Dertli, Erzurumlu Emrah, Ruhsati ve Aşık Veysel'in şiirleri dahil edilmiştir. Kitap 25.000 tane basılmıştır. Biz bu rakamı bilerekten yazdık. Çok güzel biliyoruz ki, bu tirajla basılan kitap mutlaka birkaç günün içinde kitapseverler tarafından alınmıştır. Çünkü her zaman Moskova'ya ister Türk soylu Cumhuriyetlerden, isterse de Rusya'ya bağlı olan başka Cumhuriyetlerden bilim insanlar gelmektedir ve onlar Türkiye'nin kültürüne büyük merak gösterirler ve Yunus Emre'nin ismi geçen bu kitabı mutlaka alıp kütüphanelerine koyacaklar.

Kitaba "Ön söz" yazan Haluk Bey en çok yeri Yunus Emre'ye veriyor. Haluk Bey bir gerçeği de kanıtıyor ki, eski Türk edebiyatı maalesef Rus okuyucusuna az tanıştır. Sadece "Bedii Edebiyat" neşriyatı önce Rus okuyucularını Türk folkloru ile tanış etti, sonra ise-1966 yılında "Bedii Edebiyat" basım evinin yayımladığı "Alageyięin gözyaşları. Türk Halk şiiri" kitabında Türkiye'nin klasik şiirinden konuşulmuştur. 1978 yılında basılmış "Eski Türk şiiri" kitabında ise Yunus Emre, Ahmet Paşa, Mahmut Abdul Baki, Yusuf Nabi, Ahmet Necmi'nin şiirlerinden sohbet açılır. Haluk bey yazıyor ki "-Bu

kitaptaki şiirler halk şiir adlansa da aslında bu şiirlerin dili saray diline daha yakın idi halk bu şiirleri asanlıkla kavraya bilmiyordu. Ama halk Türk aşık şiirini çok rahatlıkla anlıyordu ve bu şiirler halkın hafızasında yıllarla yaşıyordu. Aşıkların bayram günlerinde, şenlikler, şölenler zamanı okudukları türküler, şiirler bu toplantıları süslüyor, milyonlarla insanın dilinin ezberi olurdu.

Aşık şiiri folklorun ve klasik şiir türü ve ya Osmanlı şiiri esasında oluşurdu“(4).

Sözüne devam eden H.Köroğlu burada “aşık” sözünün nerden geldiğini, sözün etimologiyasına dikkat yetirir. Eski kaynaklara esaslanarak bu sözü açıklamasını ilmi yönden izah ediyor. Yazar “aşık” sözünün kökünün “aşk”-aşık olan, seven sözleriyle aynı anlam taşıdığını söylüyor. Okuyan-aşıklar hem şiir yazıyor, hem de ifa ediyorlardı. Onlar sineden-yani atışma, değişme olarak da şiirler yazıyorlardı. Haluk Bey’in fikrinde, bazı aşıklar şiirlerini güzel kızlara, bazıları insana sevgiyle dolu, bazıları dostlar nasihat vererek yazıyorlardı. Bu aşıkların içinde ise en ünlüsü Yunus Emre idi ki, o da kendini “Aşık Yunus” adlandırır. H.Köroğlu yazıyor: “-Yunus Emre ilk görkemli Anadolu şairi idi ki, XIII-XIV asırda ter-temiz Türkçe yazıyordu, sofi şair idi, aynı zamanda Celalettin Rumi’nin devamcılarında idi. O dönemde ona “Seven Yunus, aşık Yunus da diyorlardı. Doğrudur, Yunusa kadar Anadolu’da halk şiir, klasik şiir olmuştur, Yunus’un şiirleri de bu şiirlerden esinlenmiştir. Yunus’un yaşadığı dönemde ozanlar “Oguzname” destanlarını ezberden okuyordular. Bellidir ki, o zamanlar Selçuklar devletinin başkenti Konya idi, Mevlana burada yaşıyordu, Mevlevi tarikatının başında idi, şiirlerinin çoğu Fars dilinde, azını Türkçe yazıyordu. XIII. XIV asırlar tufanlı bir dönem idi. Selçuklular devletinin çöküşü, Osmanlı’nın yükselişi, Moğolların hücumu, beylikler arasında toprak kavgası devletçiliğin kurulması, Türk milletinin oluşumu, herhalde, zor serseri hayat sadece Orta Asya’da değildi, Kafkaslarda, İran’da, Bağdat’ta Unusun şiirlerini her kes başa düşüyordu. O dönemde İstanbul’da sultan sarayında klasik şiir çiçeklenirdi, Osmanlı İmpariyasının sonsuz yollarında kökünü Yunus Emre şiirlerinden alıp güzel şiirler yazan aşıklar gidiyordu (5).

Haluk Bey'in yazıyor ki, Yunus Emre'nin çok sayıda çırakları olmuştur ve onların ismi bize malumdur: Yunus, Sait Emre, Vahab Emre, Talibi Emre ve başkaları. Bu çıraklar Yunus'un "divanı"nı hafızalarında koruyarak nesilden-nesile iletmişler. Bu şiirler şairin ölümünden yüz belki de ikiyüz yıldan sonra Yunus'un şiirleri yazıya alınmıştır. Şairin el yazıları İstanbul'da şahsi koleksiyonlarda korunmaktadır. Aynı zamanda 1533-1534 yıllardaki elyazması İstanbul'da kütüphanede korunmaktadır. Yunus'un devamcıları fakir derviş aşıklar değildi, aynı zamanda tanınmış nesilden olan Aşık Paşa (1272-1333) idi. Aşık Paşa Kırşehir'den idi, o dönemde Kırşehir Osmanlı'nın ünlü kültür merkezi idi. Yunus'tan sonra çok sayıda klasik şairler şiirlerinde Yunus'un idealarını devam ettirdiler. Haluk Bey'in diliyle desek, " Koy Rus okuyucuları hayrete kapılmasınlar ki, Yunus'un şiirleri o dönemde Türk klasik ve aşık şiirinde yeni bir dönem başlattı (6).

Haluk Köroğlu'nun yayımladığı "Türk Aşık şiiri" kitabında Türkiye'nin çok ünlü aşıklarının yaratıcılığı yer alsada Haluk Bey bu kitapta en fazla Yunus Ermeye yer ayırmıştır. Bunun da nedeni aydındır. Yazar kendi diliyle söylüyor ki, Yunus'tan sonra gelen halk aşıkları ilhamı Yunus Emre'nin şiir çeşmesinden almış, eserlerini bu ilhamla yazıp-yaratmışlar. Ona göre de Haluk Bey önce Türkiyeli aşıkların ilham aldığı ebedi çeşmeye-Yunus Emre'ye daha fazla yer ayırır, ondan konuşuyor. Tabii ki, Haluk bey kitaba yazdığı ön sözde Kaygusuz Abdal, Pir Sultan Abdal, Karacaoğlan, Aşık Ömer, Dertli, Erzurumlu Emrah, Rusati ve Aşık Veysel'den konuşur, ama ne kadar onlardan konuşsa da sohbet dönüp-dolaşır o aşıkların üstadı filozof, deha, derviş, aşık, sofi Yunus'a gidip çıkıyor. Yukarıda dediğimiz gibi, bu halk şairlerinin-ozanlarının halkın gelişmesinde, halkın gözünde yüceliye kalkmasında Yunus'un etkisi çok olmuştur. Neden ozanlara hak ozanı denilir? Çünkü onların hakkın tarafındadırlar, hakkı nahakka vermezler. Prof.Dr. Halik Köroğlu bunu kitabında böyle açıklıyor: "Aşıklar hakkında böyle bir rivayet var ki, onlar Tanrı'nın yolu ile aşık sanatının zirvelerine adımıyorlar. Güya gen aşık rüyasında kendisini yaşlı ve mümin insanlar arasında görüyor, o insanların başçısı ise Peygamber Hızır'dır, Hızır

Peygamber abi-hayat suyunu içmiş ve ölmezlik kazanmıştır. Ve ya, genç aşıklar rüyalarında Hz. Ali'yi görüyorlar, Hz. Muhammet Peygamberin damadı, dördüncü Halife, Müslüman-Şiaların ilk mukaddes başşısıdır. Bir de yazar onu da söylüyor ki, bu rüyanın anlamı odur ki, genç aşık mutlaka Alevi-Kızılbaş ve Bektaşî'lerden olup sofi tarikatına mensup olacaktır. Genç ozan'ın rüyasında gördüğü mukaddesler onunla konuşurlar, sınavlar yapıyorlar, sonra ona bir kase kutsal içki veriyorlar, bundan sonra gen ozan (aşık) Hakk aşığı oluyor, Allah'a ebedi sevgisi oluşur, ebedi ilham ve saz çalmak mahareti alıyor.

H.Koroğlu halk yaratıcılık sanatıyla uğraşan aşıkları gruplara ayırırken Türkiye'nin ünlü halk bilim insanı Pertev Nail Boratov'un fikirlerine müracaat ediyor: "Pertev Nail Boratav aşıkları dört grup halinde gösterir ve bunu aşıkların yaratıcılığının özelliğine, doğduğu mekana ve nesline göre belirliyor. Yazarın fikrinde, birinci yerde sofi aşıklar geliyor; ikinci yerde şehir aşıklarıdır ki, orada Yençer aşıkları da vardır; üçüncü yerde köy aşıkları; dördüncü yerde göçebe aşıklarıdır ki, onların içerisinde birinci olanlar Türkmen-Yörükleridir. Türkmen-Yörük aşıkları Doğu Anadolu'nun bu başından o başına kadar hep gezerler (7).

H.Koroğlu Yunus Emre'ni şiirlerindeki felsefenin çok oluşumu nedeniyle onu sofi-âşık sayıyor. Yazarın fikrinde, Yunus dünyaya dini dünya görüşle bakıyor. Onun şiirleri "ilahi" adlanır, bu şiirler yüce Allah'a ve onun adına yazılır. Sofistler çok zaman normal hayattan ayrılır, tenhalığa kapılır, gece-gündüz Yüce Tanrı'ya dua etmekle meşgul oluyorlar. Onların müritleri oluyor, tekke, ribat, zaviye, hanakalarda toplaşırlar. Yunus Emre de kırk sene Şeyh Taptık'ın müridi olmuştur. Haluk Bey'in yazdığına göre Yunus kırk sene Şeyh Tapdık'a hizmet etmiş, ona çok sayıda şiirler yazmıştır. Yunusun şiirleri Yüce Tanrıya yazılsa da insandan ve doğadan ayrı değildir. Yunus insanların iyi ve kötü emellerine Yüce Tanrı'nın gözü ile bakıyor, bu emelleri Hakkın terazisinde tartıyor. Seven Yunus Hakkı önce kendinde arıyor, sonra insanlarda ve dünyada. Yunusun bu sevgisi dünya insanları tarafından yüksek değerlendirilmiş ve o dininden, dilinden, renginden, milliyetinden asılı olmayarak bütün insanların "babası"

sayılmıştır. Onun adı Osmanlı İmparatorluğu şairleri için önemli olmuş, bu dönemin şairleri onun şiirlerini kaynak saymışlar. Yunus Emre'in ismi, ona olan sevgi Türk halkının hafızasına ebedi kazınmıştır Haluk Bey bir meseleni de dikkate iletir: "Cumhuriyetin ilk yıllarında Yunus Emre fikirlerinin öğrenilmesi ve yayılması adlı cemiyet de vardı" (8).

Yazarın Yunus Emre'ye olan sevgisinden konuşurken Türkiye'nin tanınmış siyasi hadimi Namık Kemal Zeybek'in ve Türk Dünyasının ölümsüz şairi B.Vahabzade'yi hatırladık. Namık Kemal Zeybek yazıyor: "Yunus Ermenin şiirleri XIII. Yüzyıldan beri gönüllerde ve dillerde yaşıyor. Anadolu köylerinde böyle kulaktan kulağa, nesilden nesle geçen Yunus deyimlerini söyleyen insanlara rast geldim. Avustralya'da bir kelime Türkçe bilmeyen Pakistanlı'nın dilinden Yunus şiirlerini duydum. Balkanlarda Yunus'un ilahilerinin söylendiğini öğrendim. Yunus'un adı gelince yüzler aydınlaşır, sevgi rüzgârı esiyor. Yunus sevgisi bizi bir birimize bağlayan en güzel bağlardan. Milletimiz ona çok borçludur (9).

Yunus'un mezarının çok yerde olduğu söylenilir. Hatta Azerbaycan'ın Kah adlı bölgesinde-Oğuz ormanının yakınında Yunus Emre'nin Mürşüdü Taptık'la yan yana mezarı var. O mezar asırlardan beri kutsal mezar sayılmaktadır ve insanlar oraya dilek dilemeğe gidiyorlar. Bunları bilen büyük Türk şairi B.Vahabzade yazıyor:

Her gün kazılır çünkü gönüllerde mezarı,

Otlarda, çiçeklerde ve güllerde mezarı.

Efsanemi, gerçek mi bu insan, nasıl insan,

Varlık sesidir o, kopmuş Türk'ün kopuzundan! (10).

Aslında gerçekten Varlık sesidir Yunus Emre! "Varlığın nedeni sevgidir. Yüce Tanrıya sevgi ile ulaşılır. Dünyaya gelişin nedeni ve esası sevgidir."(11).

Yunus Emre'nin mezarı hakkında Haluk Bey'in fikirleri de dikkatimizi çekiyor. O yazıyor ki, "İnsanlar çok sevdikleri şair ve sanatkarlar hakkında rivayetler söylerler. O rivayetlerden çoğu Yunus Emre hakkındadır. Onların fikrine, Yunus Yüce Tanrı'yı o kadar seviyormuş ki, emelleri o kadar temiz imiş, o kadar hayırhahlık etmiş ki, ermiş olmuş, Allah'a

yaklaşmış, kutsal olmuştur. Ona göre de onun mezarı halk tarafından kutsal mezar sayılmıştır ve insanlar dertlerini Yunus'un mezarına ileterek ondan yardım istiyorlar.”(12). Bu da Yunus'a olan sonsuz sevginin bir örneğidir.

“Hayata hakkın ışığıyla boylanan Yunus Emre şiiri cefakeş, dertli bir şairin gelimli-gedimli dünyaya ebediyet kazanmış sözüdür. Yunus Emre insanı hakka yücelten, onun özegini seçip, safını alan ve dünyanın böyle insanlarla dolu olmasını temenna eden ulu şairdir. Ne kendinden önce, ne kendinden sonra insana Yunus kadar yakın ve doğma olan, onun dertleriyle dertlenen, kaygılarıyla kaygılanan başka bir şair düşünmek mümkün değil.” (13).

Sonuca gelmeden önce bunu da demek istiyoruz ki, “Türk Aşık Şiiri” kitabının sonunda yine de Yunus Emre'nin hayatı hakkında malumat var. Burada onun 1240 yılında küçük Porsuk çayının Sakarya nehrine döküldüğü yerde-Sarı köyde doğmuştur. Halk arasında onun doğumu ve hayatı hakkında efsaneler var. Yunus Celalaettin Rumi Mevlana ile görüşmeden önce mürit olarak sofi tarikatını biliyordu, onların meclislerine gider, konuşmalarını dinlerdi. Onun eserleri “Risale-el -nüsha” eserinde toplanmıştı. Buradaki eserlerinde felsefi görüşler çöktür, aynı zamanda terbiyevi-ahlaki önem taşıyan bu eserlerde Ortaçağ Anadolu'da yaşayan insanın karakteri, onu etrafında olan muhit ve her zaman hayatta mücadele eden güçler:-İyilik ve kötülük var. Burada Yunus Ermenin şiirlerinde geçen yer ve insan adları, anlaşılamayan ifadelere de aydınlık getirilmiştir, yani bu ifadelerin manaları açılarak okuyuculara iletilir. Haluk Bey çok hayırhah bir iş görerek bazı mısraların manasını böyle açıyor. Önce mısranın Rusçasını veriyor, sonra onun geniş açıklayarak okuyucuya iletir. Örneğin: Ben senin için yaşıyorum, sen yoksan ben de yokum. Beytini böyle açıklıyor:-şairin severek yaşadığı varlık Yüce Tanrı'dır; Yunus onun için yaşıyor, o yoksa Yunus da yoktur. Haluk Bey diyor ki, bu sofizmden gelen felsefedir. Yunus'un şiirlerinde geçen Harun, Yakup, Yusuf, Mecnun, Leyla, İsa Mansur, İsmayıl, Ferhat vs. hakkında geniş malumat veriyor. Bu da okuyucular için çok faydalıdır(14).

Bir meseleni de söylemek istiyoruz ki, “Sararmış kitabın kamlı öyküsü” adlı makalede Haluk Köroğlu’nun Yunus Emre sevgisi hakkında yazılmıştır (15).

Sonuç olarak: -Türk dünyasının tanınmış bilim insanı, dünyaca ünlü araştırmacı-yazar Prof.Dr. Haluk Köroğlu Yunus Emre hakkında yazdığı makaleleriyle bir daha onun şiirlerinin felsefi yönden ne kadar kuvvetli olduğunu, Yunus’un hak aşığı, halk aşığı olduğunu, insanların kalbinde taht kurduğunu bir daha göstermiştir. Haluk bey’e göre nesiller gelecek, nesiller gedecek, ama Yunus sevgisi, Yunus şiirleri ebedi yaşayacaktır. Ne kadar ki dünya bergarardır, Yunus şiirleri de vardır. Yunus şiirleri uçulmayan mabettir. Bu mabedin her minberinde bir hakk ışığı yanıyor. Bu ışık Yunus şiirlerinden boylanan hakk ışığıdır.

Kaynak:

1. Sultanlı, Vagif (2010). *Nekrologunu Okumuş İnsan bilgisayar çıktısı*. Bakı:
2. Sultanlı, Vagif (2010). A.g.a. s.2
3. Köroğlu, Haluk(1983). *Türk Aşık şiiri (Rus dilinde)*. Moskova: Bedii Neşriyat.
4. Köroğlu, Haluk. A.g.a, s.5
5. Köroğlu, Haluk. A.g.a.
6. Köroğlu, Haluk. A.g.a.
7. Köroğlu, Haluk. A.g.a.
8. Köroğlu, Haluk. A.g.a. s.10
9. İmre, Yunus (1992). *Güldeste*. Bakı: Yazıcı, s.4
10. İmre, Yunus. A.g.a.
11. İmre, Yunus. A.g.a.
12. Köroğlu, Haluk. A.g.a. s.8
13. İmre, Yunus. A.g.a. s.225
14. Köroğlu, Haluk. A.g.a. s.186
15. Aliyeva, Tamilla (2010). “Sararmış kitabın kamlı öyküsü”, “Berceste” dergisi, Nisan, yıl 8, s.30